

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **V. S.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, pošt. schr. 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 11. 11. 2004, č. j. 14 Az 394/2004 – 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 7. 2004, č. j. OAM-102/CU-06-09-2004, nebyl žalobci udělen azyl podle § 12, 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo rozhodnuto o tom, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v platném znění.

Ve včas podané žalobě vytýkal žalobce správnímu orgánu nezákonnost rozhodnutí, které napadl v celém rozsahu. Namítal, že došlo k porušení ust. § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, kde je stanovena povinnost správního orgánu přesně a úplně zjistit skutečný stav věci. Při posuzování návrhu nebyl zjištěn přesně a úplně skutečný stav věci a zjištění zde učiněná nepostačovala ke správnému posouzení věci. Dále poukazoval na to, že důkazy, které si správní orgán opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplné a došlo tak k porušení ust. § 32 odst. 1 a § 34 odst. 1 zákona o správním řízení. Podle názoru žalobce tedy správní orgán nemohl usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřeboval zodpovědět. Stejně tak zhodnotil provedené důkazy nesprávně a bez jejich vzájemné souvislosti, čímž porušil ust. § 34 odst. 5 zákona č. 71/1967 Sb. Žalobce dále uvedl, že další důvody budou jím uvedeny, poté co se seznámí s obsahem spisového materiálu.

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí žalovaného považoval za nezákonné a neopodstatněné, žádal soud, aby vydal rozsudek, jímž by rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-102/CU-06-09-2004 ze dne 14. 7. 2004 zrušil a věc vrátil k dalšímu projednání. Současně požádal o ustanovení zástupce – obhájce.

Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 11. 11. 2004, č. j. 14 Az 394/2004 – 20 rozhodl tak, že návrhu žalobce na ustanovení zástupce se nevyhovuje. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že žaloba podaná žalobcem obsahovala náležitosti ust. § 37 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.) a § 71 odst. 1 s. ř. s. Poukázal na to, že žalobce v žalobě citoval některá ustanovení správního řádu, která měl žalovaný porušit tím, že další důvody uvede, když se seznámí s celým obsahem spisového materiálu. Soud dále poukázal na ust. § 74 odst. 7 s. ř. s. (správně 35 odst. 7 s. ř. s.), podle něhož žalobci, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Soud dále konstatoval, že řízení, které bylo u soudu zahájeno podáním žaloby, je řízením, v jehož průběhu je přezkoumáváno rozhodnutí správního orgánu. Uvedl, že žalobce podal řádnou žalobu, žaloba má základní náležitosti požadované zákonem a soud proto dospěl k závěru, že žalobce využil kvalifikovaným způsobem svých práv k ochraně svých zájmů, prokázal dobrou orientaci v právním řádu České republiky a jeho procesní situace není taková, že by soud shledal důvody pro to, aby mu ustanovil zástupce, když v tomto řízení není právní zastoupení povinné. Konstatoval dále, že při jednání soudu pak bude přítomen tlumočník. Poté dodal, že pokud v dalším průběhu řízení vyvstane potřeba zastoupení z důvodu ochrany práv žalobce, nic nebrání, aby znovu požádal soud o ustanovení zástupce a soud posoudí, zda nastaly skutečnosti, které potřebu zastoupení žalobce vyžadují. Dále uvedl, že žalobce má možnost nahlédnout do spisu u Krajského soudu v Ústí nad Labem.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž s rozhodnutím nesouhlasil a poukazoval na to, že v průběhu azylového řízení se několikrát změnil azylový zákon a žalobce kvůli špatné znalosti českého jazyka nemá možnost prostudovat tyto změny. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem a ustanovil mu pro řízení o žalobě právního zástupce.

Krajský soud v Ústí nad Labem poté předložil spis k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem v rozsahu kasační stížnosti a v rámci zde uplatněného důvodu (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), přičemž neshledal pochybení ze strany uvedeného soudu, které by odůvodňovalo se od zásady vázanosti rozsahem kasační stížnosti odchýlit. Dospěl pak k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ačkoliv v kasační stížnosti stěžovatel výslovně nečiní odkaz na příslušné ustanovení soudního řádu správního, jehož se dovolává, lze z obsahu kasační stížnosti dovodit, že z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a/ s. ř. s., když má zato, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku týkající se jeho žádosti o ustanovení advokáta.

Nejvyšší správní soud především podotýká, že v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobce není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Podle ust. § 35 odst. 7 s. ř. s. může předseda senátu navrhovateli (žalobci), u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Z citace uvedeného zákonného ustanovení vyplývá, jak ostatně uvedl v odůvodnění svého usnesení již krajský soud, že účastníku lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a 2) jestliže je to třeba k ochraně jeho zájmů. V projednávané věci se krajský soud před vydáním napadeného usnesení zabýval splnění první zákonné podmínky, neboť vyžadoval od stěžovatele doklady potvrzující jeho osobní, majetkové a výdělkové poměry, avšak v odůvodnění napadeného usnesení dospěl k závěru, že v projednávané věci není splněna podmínka druhá, tj. potřeba ochrany práv žadatele o ustanovení zástupce.

Nejvyšší správní soud se s tímto posouzením věci krajským osudem ztotožňuje. V řízení, kde není zastoupení advokátem povinné (kam patří i řízení před Krajským soudem v ústí nad Labem ve věci azylové), bude advokát ustanoven soudem účastníku k ochraně jeho zájmů tehdy, jde-li o věc po stránce skutkové nebo právní složitou a jestliže potřeba ochrany práv a zájmů účastníka v soudním řízení vyjde najevo, například z jeho nekvalifikovaných podání, jímž se obrací na soud apod. Vzhledem k tomu, že nejvyšší nároky po stránce odborné klade na účastníka řízení formulování samotného návrhu (žaloby), kterou je navíc nutno podat v poměrně krátkém časovém úseku, je právě obsahová a formální úroveň sepsané žaloby, jedním z kritérií pro závěr soudu o potřebě ochrany zájmů účastníka. Nutno však konstatovat, že dalším takovým kritériem je především konkrétní procesní situace účastníka řízení. V projednávané věci lze souhlasit s krajským soudem, že stěžovatelem podaná žaloba proti rozhodnutí odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra veškeré náležitosti podle § 71 odst.1 s. ř. s. obsahovala, neboť kromě náležitostí obecných, tj. především označení účastníků řízení (včetně všech potřebných údajů o osobě stěžovatele), obsahovala též označení napadeného rozhodnutí, označení výroku rozhodnutí, které svou žalobou napadá, včetně žalobních bodů, z nichž je patrno, z jakých důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Žaloba obsahovala též perfektní návrh rozsudečného výroku. Za takové situace neměl krajský soud důvod k pochybnostem o způsobilosti stěžovatele hájit si před soudem své zájmy sám. Lze souhlasit s uvedeným soudem, že žalobce (stěžovatel) využil kvalifikovaným způsobem svých práv k ochraně svých zájmů, prokázal dobrou orientaci v právním řádu a jeho procesní situace není taková, aby soud shledal důvody pro to, aby mu ustanovil zástupce, když v tomto řízení není právní zastoupení povinné.

Kasační stížnost stěžovatele podanou z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení neshledal tudíž Nejvyšší správní soud za této situace důvodnou, a proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

Nutno pro úplnost dodat, že krajský soud poskytl stěžovateli informaci, že mu nebrání nic v tom, aby v případě, že v dalším průběhu řízení potřeba zastoupení advokátem vystane, podal novou žádost s uvedením důvodu, které ho k takovému návrhu vedou. Pro vysvětlení nutno připomenout, že v řízení o kasační stížnosti s ohledem na povinné zastoupení advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. odpadne úvaha soudu, zda je zastoupení advokátem potřebné k ochraně zájmů účastníka.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Protože úspěšnému žalovanému v tomto stádiu řízení žádné náklady

nevznikly, a stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. 2. 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu